

Notat

Dette notat indeholder forslag til, hvordan Budgetaftale 2018, punkt 3.33 om tandklinikstruktur – samarbejdsmodel og ekstra anlæg - imødekommes.

Baggrund:

I december 2017 vedtog Kommunalbestyrelsen, at der fremadrettet skal være fire tandklinikker fordelt på følgende geografiske lokaliteter i kommunen:

- Baltorpskolen – afdeling Grantoften
- Måløvhøj Skole – afdeling Måløv
- Skovlunde Skole - afdeling Nord
- Skovvejens Skole – afdeling Øst

Det vil betyde en lukning af de nuværende klinikker på Baltorpskolen (afdeling Rugvænget), Hedegårdsskolen og Skovlunde skole (afdeling syd).

Derudover aftalte parterne i den politiske aftale for 2018 bl.a. at:

".. der med en ny tandklinikstruktur skal ske en effektivisering svarende til en udgiftsreduktion på 1 mio. kr. i 2019, stigende til 2,5 mio. kr. i 2021".

Dette notat er administrationens anbefaling til, hvordan de besluttede driftsreduktioner findes.

Den nuværende tandpleje i Ballerup Kommune:

Den kommunale tandpleje er omfattet af Sundhedslovens §§ 127 – 134, som betyder, at det er kommunens forpligtelse at tilbyde tandpleje til børn og unge, omsorgstandpleje samt specialtandpleje.

Ud over disse opgaver deltager Ballerup Kommune i §60 selskabet Center for Tandregulering med Furesø og Egedal Kommuner.

Der tilbydes også ældretandpleje til borgere over 67 år. Ballerup Kommune er den eneste af landets kommuner, der har en ældretandpleje. Ældretandplejen har eksisteret som et frikommuneforsøg siden 1986 - uden at blive gjort permanent.

Tandplejens samlede driftsbudget udgør i dag 24.185 mio. kr. Det samlede borgergrundlag er 11.846 borgere fordelt på børnetandpleje, omsorgstandpleje, specialtandpleje samt ældretandpleje. Der er ansat ca. 12 tandlæger, 2 tandplejere og 19 klinikassistenter.

Da langt de fleste opgaver i Ballerup tandpleje udspringer af lovgivningsmæssige forpligtelser, har administrationen peget på mulige temaer for at imødegå den besluttede driftsbesparelse. Temaerne tager udgangspunkt i "kan-opgaver" samt effektiviseringsmuligheder.

På baggrund heraf vil Ældretandplejen, da det er den eneste reelle "kan-opgave", samt personalesammensætningen, som ikke har ændret sig tidssvarende i de senere år, blive nærmere analyseret.

Beskrivelse af Ballerup Kommunes Ældretandpleje

Alle borgere fra 67 år og op har mulighed for at bruge Ældretandplejen, og de modtager en invitation hertil, når de fylder 67 år.

Ældretandplejen indeholder to ting:

1. Borgeren kan selv vælge, om han/ hun vil bruge den kommunale tandplejeklinik eller private klinikker
2. Hvis borgeren har et helbredskort¹, kan borgeren modtage et årligt tilskud på op til 700 kr. uafhængigt af %-satsen på helbredskortet. Tilskuddet kan aldrig overstige udgiften til tandlægeregningen. Tilskuddet benævnes "Ballerup-tilskud" i dette notat.

I 2017 var der 1639 borgere, der brugte Ældretandplejen. Tilgangen af borgere til Ældretandplejen er faldende, og således var der i 2017 kun 33 borgere, der valgte at tilmelde sig den kommunale del af Ældretandplejen. I sammenhæng hermed var der 488 borgere, der fyldte 67 år i 2017. De 33 tilmeldte borgere svarer dermed til ca. 6,7% af en årgang. 14 af dem fik Ballerup-tilskud og helbredstillæg.

Hvorfor bruger borgerne Ballerup Kommunes Ældretandpleje?

En stikprøveundersøgelse blandt de 33 nye borgere i den kommunale del af Ældretandplejen har vist, at borgerne især har truffet dette valg ud fra nærhedsprincip, tålmodige behandlere, samt dygtige tandlæger. Borgerne udtaler blandt andet.

- *"Klinikken ligger tæt på, hvor jeg bor - nærhedsprincippet kan man sige"*
- *"Tak fordi du ringer, men jeg går ikke til tandlæge hos kommunen. Jeg går på Rosenlundsskolen."*
- *"Tandlægen ligger 5 minutter på gåben fra, hvor jeg bor, og så har tandlægerne været så søde og tålmodige, da jeg skulle have lavet min protese. Det var et kæmpe arbejde, men de var så søde og glade hver eneste gang."*
- *"Jeg fik et brev om, at jeg kunne gå til tandlæge på Rugvænget skole. Men jeg tror da ikke, brevet kom fra kommunen? Nå, men jeg gik derhen og hil-*

¹ Et helbredskort kan gives til en borger, der er folkepensionist (eller førtidspensionist fra før 2003), hvis ens likvide formue (friværdi i fast ejendom medregnes ikke) ikke overstiger 86.000 kr., og hvis man søger kommunen om det. Med helbredskortet kan borgeren få tilskud til medicin, tandlæge, høreapparat, fysioterapi, fodterapi, psykologhjælp og kiropraktorbehandling, hvis der kan gives tilskud til behandlingen efter sundhedsloven.

Hvis en borger opfylder betingelserne for helbredskort, har vedkommende løbende ret til tilskud til den egenbetaling, som ikke dækkes efter sundhedsloven. Dvs. at ydelser, der ikke dækkes efter sundhedsloven, fx røntgen og lokalbedøvelser, kan der ikke opnås tilskud til. Et helbredskort dækker op til 85 % af ens tilskudsberettigede udgifter.

ste på dem. Det er jo tæt på, hvor jeg bor, og de var meget søde og imødekommende, så jeg stoppede hos min gamle tandlæge og begyndte hos Asmar."

De kommunale udgifter til Ældretandplejen:

En gennemgang af Ældretandplejen økonomi ser således ud:

Udgifter		Indtægter (fra ydelseskontoret)	
Lønudgifter, inkl. fakturering mv	4.776.608	Sygesikring	800.000
Fakturering mv.	125.000	Helbredskort	550.000
Materialer	800.000	Egenbetaling	2.020.000
Ballerup-tilskud (max 700 kr. pr. borger pr. år)	521.000	Ballerup-tilskud (max 700 kr. pr. borger pr. år)	330.000
SUM	6.222.610	Sum	3.700.000

Den forskel, der er mellem indtægt og udgift til Ballerup-tilskuddet, skyldes, at tilskud til borgere, der anvender kommunal tandklinik refunderes fra Ydelseskontoret, hvilket ikke er tilfældet for borgere, der anvender privat tandklinik.

Ovenstående driftsbudget viser, at udgiften til, at borgerne kan vælge en kommunal klinik til tandbehandling, koster Ballerup Kommune ca. 2 mio. kr. hvert år. Der til kommer udgiften til Ballerup-tilskuddet på ca. 500.000 kr., hvilket betyder, at der hvert år er udgifter på 2,5 mio. kr. til driften af Ældretandplejen.

Gennemgangen af økonomien i Ældretandplejen viser dermed, at Ballerup Kommune har "skjulte udgifter" svarende til ca. 1.695 kr. hver gang en borger bliver behandlet på en kommunal klinik. Dette skyldes især, at målgruppens tandbehandlingsbehov ligger inden for ydelser, der er omfattet af sygesikringens fastpris-gruppe. Målgruppen får almindeligvis ikke i samme omfang udført større tandbehandlinger, der er omfattet af de frie ydelser. Frie ydelser kan tandlægen selv (inden for rimelighedens grænser) fastlægge prisen på. Da dette i mindre omfang forekommer i den kommunale tandpleje betyder det, at det isoleret set er vanskeligt at skabe balance i driftsbudgettet. Derudover er borgerne i Ældretandplejen en mere sårbar gruppe, hvor den enkelte konsultation medfører et større tidsforbrug uden en tilsvarende større mulighed for indtjening.

Udgiften til Ballerup-tilskud til borgere med helbredskort

Ballerup Kommune har, som ovenstående tabel viser, årlige udgifter til Ballerup-tilskuddet på samlet 500.000 kr.

Administrationen har regnet på, hvilke konsekvenser et evt. ophør af tilskuddet i Ældretandplejen vil have for tre forskellige borgertyper:

Case 1 – Fru Andersen, uden formue og indtægt:

Fru Andersen er folkepensionist og bor alene. Hendes formue er mindre end 86.000 kr., og hun har ingen indtægt ud over folkepensionen.

Stor regning – Fru Andersen, uden formue og indtægt

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	5000 kr.	5000 kr.
Ballerup-tilskud	- 700 kr.	0

Helbredstillæg	- 3655 kr.	- 4250 kr.
Egenbetaling	645 kr.	750 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	<i>2528 kr.*</i>	<i>2125 kr.</i>

Hvis fru Andersen vurderer, at hun ikke har råd til egenbetalingen, kan hun forudgående søge om personligt tillæg (enkeltydelse). Her vil det være en konkret og individuel vurdering, om hun vil være berettiget til tilskud.

Lille regning – Fru Andersen, uden formue og indtægt

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	600 kr.	600 kr.
Ballerup-tilskud	- 600 kr.	0
Helbredstillæg	0	- 510 kr.
Egenbetaling	0	90 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	<i>600 kr.*</i>	<i>255 kr.</i>

Case 2 – Hr. Bertelsen, uden formue og med ekstra pensionsindtægt:

Hr. Bertelsen er folkepensionist og bor alene. Hans formue er mindre end 86.000 kr., og han har en indtægt, ud over sin folkepension, på 3000 kr. om måneden.

Stor regning – Hr. Bertelsen, uden formue og med ekstra pensionsindtægt

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	5000 kr.	5000 kr.
Ballerup-tilskud	- 700 kr.	0
Helbredstillæg	- 2546 kr.	- 2960 kr.
Egenbetaling	1754 kr.	2140 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	<i>1973 kr.*</i>	<i>1480 kr.</i>

Lille regning – Hr. Bertelsen, uden formue og med ekstra pensionsindtægt

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	600 kr.	600 kr.
Ballerup-tilskud	- 600 kr.	-
Helbredstillæg	0	415 kr.
Egenbetaling	0	185 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	<i>600 kr.*</i>	<i>208 kr.</i>

Case 3 – Hr. Clausen, med formue:

Hr. Clausen har en likvid formue på 100.000 kr. Uanset om han har indtægter eller ej, er han ikke berettiget til helbredstillæg.

Stor regning - Hr. Clausen, med formue

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	5000 kr.	5000 kr.
Ballerup-tilskud	0	0
Helbredstillæg	0	0
Egenbetaling	5000 kr.	5000 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	<i>0 kr.</i>	<i>0 kr.</i>

Lille regning - Hr. Clausen, med formue

	Med Ballerup-tilskud	Uden Ballerup-tilskud
Tandlægeregning (efter sygesikringstilskud)	600 kr.	600 kr.
Ballerup-tilskud	0	0
Helbredstillæg	0	0
Egenbetaling	600 kr.	600 kr.
<i>Kommunal nettoudgift</i>	0 kr.	0 kr.

Analyse af personalestruktur

I dette afsnit gennemgår vi personalesammensætningen i tandplejen samt analyserer, hvilke økonomiske og faglige konsekvenser en ændret teamstruktur vil have.

Analysen af den nuværende personalesammensætning viser, at der i forhold til Sundhedsstyrelsens nuværende anbefalede teamsammensætninger er ansat flere tandlæger, og at muligheden for at uddelegere opgaver til andre faggrupper inden for tandplejeområdet ikke er udnyttet.

Et team i tandplejen er en konstruktion omkring en tandlæge. Det vil derfor fremgå, at den ændrede personalesammensætning vil betyde, at prisen på det enkelte team bliver dyrere, men da antallet af teams sættes ned (der bliver færre tandlæger), vil den samlede personaleudgift blive billigere.

Et team består i den nuværende konstruktion af 1 tandlæge, 0,2 tandplejer og 1,6 klinikassistent. En ny teamstruktur vil bestå af 1 tandlæge, 1 tandplejer og 2,5 klinikassistent. Den nye teamstruktur forudsætter en større kompetenceudvikling af hele tandplejens personale og vil først være realistisk i 2022 under forudsætning af, at der afsættes kompetenceudviklingsmidler til dette.

	2022 Nuværende struktur		2022 Ny struktur med Ældretandpleje		2022 Ny struktur uden Ældretandpleje	
	Lønudgift	Patient tal	Lønudgift	Patient tal	Lønudgift	Patient tal
Børn og unge	10.530.367	9619	9.287.389	9619	9.287.389	9619
CFT (tandre-gulering)	4.300.000	-	4.300.000	-	4.300.000	-
Omsorgs-tandpleje	1.337.450	336	1.877.244	435	2.823.053	600
Special-tandpleje	1.200.000		1.200.000		1.200.000	
Ældre-tandpleje	4.776.608	1150	3.754.488	1150	0	0

Som det ses af ovenstående forventes der en stigning i antal af patienter i Omsorgstandplejen. Stigningen hænger sammen med Sundhedsstyrelsens udgivelse "Modernisering af omsorgstandpleje 2016".

Rapporten påpeger, at målgruppen af borgere til Omsorgstandplejen udgør en visitationsandel på 4,9-5,9%. I Ballerup ligger visitationsprocenten på 3,9%. Dette vurderes at hænge sammen med, at Ældretandplejen i dag har borgere, der vil være i målgruppen for Omsorgstandplejen. Derfor skønnes det, at antallet af borgere i Omsorgstandplejen vil stige til omkring 600 personer, hvis Ældretandplejen ophører.

Administrationen har regnet på, hvad den ændrede personalesammensætning vil betyde for Ældretandplejen med et uændret borgergrundlag:

Nuværende teamstruktur:

Udgifter		Indtægter	
Lønudgifter,	4.776.608	Sygesikring	800.000
Fakturering mv.	125.000	Helbreds-kort	550.000
Materialer	800.000	Egenbetaling	2.020.000
Ballerup-tilskud	521.000	Ballerup-tilskud	330.000
SUM	6.222.608	Sum	3.700.000

Ny teamstruktur:

Udgifter		Indtægter	
Lønudgifter	3.754.488	Sygesikring	800.000
Fakturering mv.	125.000	Helbreds-kort	550.000
Materialer	800.000	Egenbetaling	2.020.000
Ballerup-tilskud	521.000	Ballerup-tilskud	330.000
SUM	5.200.488	Sum	3.700.000

Beregningen viser, at der udelukkende ved at ændre på teamstrukturen kan spares 1.022.141 kr. på lønudgiften, hvilket i alt betyder, at der hvert år vil være udgifter på ca. 1,5 mio. kr. til driften af Ældretandplejen

Da tilgangen til Ældretandplejen er nedadgående, har administrationen beregnet udgiften til Ældretandplejen med en nedgang i brugere på 30% i perioden 2018 – 2022:

Nuværende teamstruktur:

Udgifter		Indtægter	
Lønudgifter,	3.343.627	Sygesikring	560.000
Fakturering mv.	87.500	Helbreds-kort	385.000
Materialer	560.000	Egenbetaling	1.414.000
Ballerup-tilskud	364.700	Ballerup-tilskud	231.000
SUM	4.355.827	Sum	2.590.000

Ny teamstruktur:

Udgifter		Indtægter	
Lønudgifter	2.628.129	Sygesikring	560.000
Fakturering mv.	87.500	Helbreds-kort	385.000

Materialer	560.000	Egenbetaling	1.414.000
Ballerup-tilskud	364.700	Ballerup-tilskud	231.000
SUM	3.640.329	Sum	2.590.000

Beregningen viser, at den forventede patientnedgang - sammen med en ny teamstruktur - betyder en besparelse på 715.498 kr. Samlet set giver den ny teamstruktur og patientnedgang på 30 %, som betyder fald på indtægtssiden, at der hvert år vil være en udgift på ca. 1,0 mio. kr. til driften af Ældretandplejen i 2022, hvor den samlede årlige udgift i dag er på 2,5 mio. kr.

Opmærksomhedspunkter

Sundhedsstyrelsen har netop udgivet et nyt høringsforslag til opgaveløsningen på det kommunale tandplejeområde, som også får betydning for personalesammensætning, opgaveløsning mv.

Den nye Vejledning om den kommunale Tandpleje (16. marts 2018) lægger således op til særlig fokus på sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme i børne- og ungdomstandplejen.

“For den kommunale tandpleje betyder det, at tandplejen har som mål at fremme oral sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning i tænder, mund og kæber for borgere i den kommunale tandpleje. Dette opnås blandt andet ved, at den kommunale tandpleje søger at fremme god hjemmetandpleje, blandt andet gennem informationsindsatser og sundhedspædagogiske indsatser, og stiller et sammenhængende tilbud om sundhedsfremme, forebyggelse og behandling til rådighed med henblik på, at borgerne kan udvikle hensigtsmæssige tandplejevaner samt sunde tænder, mund og kæber og bevare disse i funktionsdygtig stand gennem hele livet”.

Endvidere anbefales en organisering af tandplejen på det organisatorisk Laveste, Effektive Omkostningsniveau (LEON-princippet):

En sammenhængende og koordineret tandfaglig indsats skal desuden understøtte, at den kommunale tandpleje er organiseret, så patienterne modtager ydelser på det organisatorisk Laveste, Effektive Omkostningsniveau (LEON-princippet) under hensyntagen til, at tandplejen leveres på et fagligt forsvarligt niveau.

Det anbefales, at børne- og ungdomstandplejen gør brug af en bredt sammensat personalegruppe med kompetencer til at levere de forskelligartede elementer i tandplejens indhold til målgruppen, fra sundhedsfremme og forebyggelse til almen tandbehandling og tandreguleringsbehandling.

Børne- og ungdomstandplejen bør endvidere tilrettelægges, så der sker en effektiv og fleksibel ressourceudnyttelse, både personalemæssigt, lokalemæssigt og økonomisk. Som anbefalet i Sundhedsstyrelsens prognoserapport (2010) bør det i videst mulige omfang tilstræbes, at arbejdsopgaver, der kan varetages af andet tandplejepersonale end tandlæger, uddelegeres eller videregives. I forhold til at sikre den nødvendige kapacitet, vil det således være hensigtsmæssigt, at tandlæger yder en mindre del af de lavteknologiske og forebyggende behandlingsydelser.

I de økonomiske scenarier, der kan ses længere nede i notatet, er der ændret på personalesammensætningen ud fra Sundhedsstyrelsens gældende anbefalinger, således at der konverteres tandlægerressourcer til tandplejer og særligt klinikassistentressourcer til udførelse af de af rapporten anbefalede forebyggende tiltag.

I dette notat er der ikke taget højde for Sundhedsstyrelsens nye anbefalinger til forebyggende indsatser eller tværgående samarbejde. Der vil blive fremlagt en ny sag i efteråret med forslag til den fremtidige tilrettelæggelse af Tandplejen, hvor disse forhold også indarbejdes.

Økonomiske scenarier for Tandplejen

Med udgangspunkt i ovenstående forhold er der udarbejdet to økonomiske scenarier for Tandplejen.

Kolonnen "2018" viser det nuværende udgangspunkt i tandplejen

- Kolonnen "Fastholdelse 2022" viser, hvordan økonomi og opgaver vil hænge sammen, hvis alle de nuværende opgaver fastholdes inklusiv Ældretandplejen.
- Kolonnen "Lukning 2022" viser, hvordan økonomi og opgaver vil hænge sammen, hvis Ældretandplejen ophører.

For begge fremtidsscenarier gælder, at åbningstiden udvides pga. den ændrede klinikstruktur, og personalesammensætningen udvikles i retning af uddelegering.

Befolkningsprognoserne for Ballerup Kommune viser en stigning i antallet af ældre +80 år. Derudover forventes det som tidligere beskrevet, at nogle af de borgere, der i dag bruger Ældretandplejen, vil være omfattet af målgruppen for Omsorgstandplejen. Begge dynamikker er der taget højde for i beregningerne.

	2018	Fastholdelse (2022)	Ophør (2022)
Budgetramme	24.185	21.630	21.630
Pris for scenarie	24.185	22.892	21.072
Budgetforskel	0	- 1.262	558.286
Børn og unge	9719	9619	9619
Omsorgstandpleje	340	435	600
Specialtandpleje	148	148	148
Ældretandpleje	1639	1150	0
Tandlæger	11,8	6,7	6,0
Tandplejere	2	7,2	6,0
Klinikassistenter	19	19,75	16
Åbningstider	Kl. 8-15, 8-18 en dag pr. md.	4 dage 8-15 1 dag 8-17 9-12 ,1.lørdag i md.	4 dage 8-15 1 dag 8-17 9-12 ,1.lørdag i md.

Administrationens anbefaling:

Ovenstående gennemgang af de forskellige dimensioner af Ældretandplejen viser, at ordningen er forholdsvis dyr for Ballerup Kommune, og at tilgangen af nye pensionister er meget lille.

Den almindelige udvikling inden for området, siden ordningens start, har betydet, at borgerne i dag beholder deres egen tandlæge, også når de bliver pensioneret.

Administrationen anbefaler derfor følgende:

- at den kommunale del af Ældretandplejen ophører pr. 30. juni 2019, og at borgerne henvises til de private klinikker.
- at fastholde det nuværende Ballerup-tilskud til de borgere, der har et helbredskort, såfremt Sundheds- og Ældreministeriet ikke lægge hindringer i vejen for dette, da det medfører ændringer i det oprindelige Frikommune-projekt fra 1986.

Ovenstående initiativer vil kunne imødekomme de besluttede besparelser på området som besluttet i budgetaftalen for 2018.

Derudover anbefales det, at der administrativt påbegyndes forberedelser til en ny teamstruktur, der bygger på de nuværende anbefalinger til teamstruktur.

I efteråret 2018 fremlægges en ny sag til godkendelse i Børne- og Skoleudvalget vedrørende forebyggelse og tværgående samarbejde, jævnfør Sundhedsstyrelsens forventende nye retningslinjer og Kommunalbestyrelsens beslutning om styrket samarbejdsmodel mellem tandplejen og øvrige kommunale samarbejdspartnere.